

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknél, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társszerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petisors ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

Demokratikus haladás.

Majdnem az egész világon uralkodó nyugtalanság közepette köszöntött be az új esztendő, mely a XX. század első évtizedének záró éve lesz.

A belső politikai viszonyok Európának minden államában válságosak, sok helyütt nagyobb megrázkódtatások előtt állanak. De a politikai küzdelmeknél nagyobb forrongás észlelhető a társadalmi viszonyokban. Az ellentétes világnézetek harca az anyagi munka terén megfogytakozott ugyan, de a szellemi téren erősebben dül mint ezelőtt bármikor. A polgári és társadalmi jogokért és egyenlőségért küzdők tábora, mintha letette volna vagy legalább egyelőre szüneteltetné a sztrájk fegyverét, melylyel eddig még mindig önönmagát is megsebezte s inkább a szellemi küzdelmek porondján, a tudományos és népirodalom sajtójának mezején vívja harcait.

Nagy önámítás volna azt hinni, hogy a külső hatásaiban elcsendesedett mozgalom vesztett valamit az erejéből s azért hagyott fel az anyagi agitáció terveivel, mert belátta céljainak sikertelenségét. Ellenkezőleg ez a külső csend nem a megadás és a fegyverletétel csendje, hanem a készülődéshez, az erőgyűjtéshez szükséges

pihenés nyugalma. A erőgyűjtés pedig szakadatlanul folyik. A mai társadalmi rend ellen sorakozó osztályok vezető emberei benépesítették a szellemi műhelyeket s lázasan dolgoznak a néplélek megművelésén. Abban az értelemben kell venni ezt a megművelést, a melyben ők azt megtervezték és végzik.

Az eddigi küzdelmek során belátták, hogy harcaik azért voltak nagy részben meddők, mert nem rendelkeztek kellő szellemi műveltséggel bíró csapatokkal, mindig csak a szenvedélyeket kellett izgatni, felkorbácsolni, a szenvedély ereje azonban nem ellenálló, nem kitartó erő. De ha megfelelő szellemi műveltség révén értelmi meggyőződést sikerül a tömegek lelkében megérlelni, akkor a küzdő csapatok harci ereje a nagy társadalmi háború csatáit kitartással fogja végig vívni.

A míg a mai társadalmi rend ellenségei, a szellemi műhelyekben, tudományos és napi sajtójuk ezer és ezer termékében így készítik elő a jövő nagy küzdelmeit, addig a társadalmi rend barátainak és híveinek szent kötelessége oda hatni, hogy az ellenséget a társadalmi renddel kibékítsék.

Gondolatnak is badarság azt vélni, hogy a társadalmi renddel hadilábon álló alsóbb néposztályokat *legyőzhetjük*. Ez

még soha egy államnak, egy osztálynak sem sikerült s erre nem is szabad törekednünk, mert ez visszafejlődés, hanyatlás volna, a társadalmi élet természete pedig a visszafejlődést, ha azt rákényszerítjük, ideig-óráig elszenvedti, de sokáig meg nem tűri. S a reakció, mely az ilyen kényszerítés nyomában támadni szokott, mindig véres és pusztító forradalom képében jelentkezik.

De még azért sem szabad arra törekednünk, hogy a mai társadalmi rend ellenségeit, a hatalom, az anyagi erő fegyvereivel legyőzzük, mert abban a harcban, melyet az alsóbb néposztályok a felsőbb rétegek ellen megindítottak és a melynek nagy fordulatai most vannak az előkészítés állapotában, egy világra szóló nagy igazság rejlik.

Ennek a harcnak egyik alapvonása a *demokratizmus*, az alsóbb néposztályok felemelésére irányuló igyekezet. Persze hogy eltorzult ez a vonás azoknak az idegen és hamis eszméknek a nyomása alatt, melyeket a küzdelem vezetői a tábori jelszavak közé felvettek, de maga az alapgondolat, vagyis az, hogy a társadalom alsóbb osztályait anyagilag és szellemileg is felemeljük, nagy és elvitázhatalanul igaz gondolat és mellőzést nem tűrő társadalmi kötelesség.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Bucsú-beszéd,

melyet dr. Biringer Ferenc megyei főorvosnak a nyitrai vármegyei kórháztól való megválása alkalmából, a f. h. 3-án rendezett ünnepélyen mondott dr. Babó Tivadar, kórházi főorvos.

Mélyen tisztelt vármegyei Főorvos Úr!

Szeretve tisztelt Igazgatónk!

A sors pályafutását a mulandóság jellegzi és mi is, egy lefolyásban dicső, mert mindenben harmonikus nagyságot alkotó korszak utolsó akkordja gyanánt jelentünk meg színe előtt. Ez akkordban az öszhangot, a mult nagy emlékein elmerengő lelkünknek fájdalmas rezgése, — és meleg érzéssel telt szíveinknek a személye iránti nagy tiszteletben és igaz szeretetben való egybedobbanása okozza.

Szíveinknek ez érzelmekben való meleg egybedobbanása pedig annál értékesebb, mert nagy érdemek osztatlan elismerése kelti.

Nem lehet céloom, hisz meddő kísérlet is volna, ha nagy érdemeit, — kórhazunk történetében korszakot alkotó munkásságát, — szűk keretbe szorítva jellegeznem akarnám, de a haladásnak, a mult kepének feidézésénél nem nélkülözhetek néhány ecsetvonást.

Őn, midőn 26 év előtt a kórház szolgálatába lépett, oly intézetet talált, melynek betegápolásra alkalmatlan volta, illetékes hatóságai részéről már 30 évvel előbb elismerve lőn, a melynek hygienikus viszonyaira pedig fényt derít ama tény, hogy a vezetés kiválósága dacára, rövid 6 év alatt, közvetlen elődei közül 3 a kórházban szerzett fertőzés martalékává vállott, kettő közülök nemes vállalkozásáért életével adózott s a harmadik is, hagyományos ragályozás folytán, életveszedelembé került.

A kórházról irt történetében önmaga említi fel, hogy a betegek és személyzetre egyaránt tarthatatlan viszonyok között, az egyes betegségeknek nélkülözhetetlen higany kezeléssel is sokszor föl kellett hagyniok, mert a kicsi, zsúfolt szobákban mérgezési tüneteket kaptak olyanok is, kik a vele való kezelésben nem részesültek, humánus gondolkodására fényt derítő módon sajnálkozni kénytelen ama szegény tudólobos betegek felett, kiknek ott a túlszűfolt, bűzös szobákban súlyos bajokkal megküzdniök kellett, s végül felemlíti azt, hogy ott a humánus érzés nagy sérelmével, súlyos tüdővészben és egyéb ragályos betegségben szenvedőket kellett a kórház gondjaira bízott elmebetegek közé befektetni azért, mert azok elhelyezésére másutt hely nem volt.

És ezen tarthatatlan, a semminél is rosszabb,

mert fennállásával az új kiképződését gátló intézetből lett igazgatásának ideje alatt a mai modern, a hygienia követelményeivel mindenben számoló új kórház, a mely 1894-ben nemcsak tető alá került, de a rohamos fejlődés kívánalmainak tekintetbe vételével, gyors egymásutánban következő újításaival és bővítéseivel csakhamar a fejlődés magas fokát érte el, a mely formájában nemcsak vármegyénk egyik büszkeségét képezi, de mint tudjuk, országsgzerte is elsőrendű jó hírnevnek örvend.

A kórházi szolgálatnak intenzivebbé tétele, gazdasági viszonyainak a házi termelés és élelmezéssel való lényeges átszervezése és megjavítása, a szigoruan vett antisepsisnek, majd az asepsisnek behozatala, sok kisebb-nagyobb fontosságú, üdvös therapiái újítás mellett a serum-therapiának és intubationnak a diphtheritisnél való meghonosítása, az emberiség nagy rémének, a tuberkulózisnak megfékezésére hivatott gümőkóros pavilonnak a felállítása, a baba-iskola szervezése és megteremtése, az elmeügy terén pedig a betegek szabadabb mozgását célzó modern kezelés inaguralása, az elmebetegek rendszeres foglalkoztatása és szórakoztatása, s végül a kórházzal kapcsolatban az elmebetegeknek a családi ápolási rendszernek a bevezetése és az új szemeszeti pavillon

Az igazi haladás a világon csak a demokracia jegyében folyhat. A ki más akar és nem azt, hogy a társadalomban minél nagyobb tért hódítson a politikai, polgári és vagyoni egyenlőség, annak vagy nincs egyáltalában fogalma a haladásról, vagy szándékosan tengelyt akaszt a haladással önző indítóokból.

A kereszténység a demokratikus haladás jelszavával kezdte meg a világ átalakítását. Lerombolta mindenekelőtt azokat a magas korlátokat, melyek az akkori társadalomban az embert embertől elválasztották. Ne emeljen az emberek között választófalat sem a rang, sem a tudás, sem a származás, sem a vagyon. A rang arra való, hogy annak polcáról leszálljunk az alacsonyabban állóhoz s felemeljük őt magunkhoz, mikép a természetben is azért vannak a hegyek, hogy ormaikról friss, éltető levegő áradjon le a völgyek mélységeibe.

Az ismeret gazdagsága, a vagyon bősége nem arra rendeltetnek, hogy az egyéni érdeket szolgálják, mint a hogy szolgálták a régi társadalomban és szolgálták most is a plutokratikus világéletben, hanem hogy javára váljanak a tudatlannak, a kit el kell árasztanunk szellemi javakkal, a vagyontalannak, a kit szükségében meg kell segítenünk.

Lehetőleg kiegyenlíteni, egy szintjára hozni a rangban, szellemi és erkölcsi műveltségben, a vagyoni helyzetben rejlő különbségeket, ez a keresztény demokratizmus jelszava. Ez az a program, a melylyel az evangélium a világ elé lépett és a melyet most is a világ elé terjeszt, hogy általa a társadalmi béke nagy művét létesítse.

Minden korszak annál közelebb áll a demokratikus haladáshoz, minél nagyobb mérvű benne az emberiség közjavainak a megosztása, tehát minél jobban oszlik meg az emberek között a tudás, a tiszteltet, becsülés, a vagyon és a lelki kin-

alapot munkálatai, mind oly, a laikus előtt talán itt-ott idegenül hangzó egyszerű szavak benyomását keltő létesítmények, melyek a szakértő előtt korszakokat gázló haladásnak az oszlopos mért-földmutatói, és a melyeknek egyike is a Vármegyei Főorvos Úrnak kórházi igazgatását örökre emlékeztetessé teszi.

Nagy tudása, széles látóköre, törhetlen akaratereje, szívós kitartása és bámulatot keltő munkaképessége közismeretek.

Isten áldotta tehetségéből fakadó éleslátásával úgy a kórház fejlesztése és igazgatása, valamint a betegkezelés terén is biztos ítélettel mindig fel tudta ismerni a lényegeset, a helyeset és a jót, biztos ítéletével nekünk mindig helyes útirányt szabott, és a célszerűnek, a jónak felkarolásával, törhetlen erélylyel és példás munkásságával mindenkor érvényt is szerzett.

Csak természetes tehát, hogy biztos vezérlétéhez kényeztetve, távozása alkalmával megdöbben lelkünk, és mint az irányítóját vesztett hajó utasai a háborgó tengeren, aggódó szívvel sorakozunk még egyszer kormányosunk előtt, hogy tudást sugárzó tekintetéből biztatást, bekövetkezendő újabb küzdelmeinkhez, új munkánkhoz biztatást, reményt és erőt merítsünk.

A diadalról-diadalra vezérelt hadsereg sze-

csek is, úgymint a hit és az erény. Minden társadalom annál demokratikusabb keresztény értelemben, minél kevesebb benne a tudatlanok, az erkölcsileg elhanyagoltak és vagyontalanok tömege.

Az egyháznak napjainkban fontosabb életfeladata nincs, mint a demokratikus haladás jegyében terelni a társadalmat, melyet ma a rangkórság, a roppant vagyoni különbségek, az ismeretek szűkkörűsége a haladás akadályává tesznek. Az egyház mindenestre meg fogja oldani feladatát, de hogy ez a megoldás minél gyorsabban és minél kevesebb összeütközés útján történjék meg, az már az egyház szolgáltnak korszerű gondolkodása és törekvéseitől függ.

Mezőgazdasági munkásházak. Nyitramegye törvényhatósági bizottsága, mint sajnálatlaltal irhatjuk, nem tesz kezdeményező lépéseket mezőgazdasági munkásházák építése iránt. Állítólag tűrhetők a vármegyében a mezőgazdasági munkások lakásviszonyai, a mit előbb be kellene bizonyítani.

A törvényhatóság húzódása azonban nem szolgáltat okot arra, hogy az úgy a vármegyében teljes veszteglésre legyen kárhóztatva.

A munkásházáról szóló törvény szerint mindazokon a helyeken, ahol legalább tíz munkás kéri a képviselőtestületet, hogy határozza el munkásházák építését és a képviselőtestület elhatározza, hogy szavatol az építésre felveendő kölcsönért: ott ezzel a határozattal, mely a vármegye közgyűlése elé jóváhagyás alá kerül, jóformán már dűlőre is jutott a munkásházák építésének ügye.

Mert hiszen az eddig szerzett tapasztalatok szerint ilyenformán könnyű szerrel lehet ötven esztendőre amortizációs kölcsönt kapni és ekként az 1200—1500 koronába kerülő munkásház évi törlesztését a munkásoknak nem nehéz elviselniök, ha még azt is hozzávesszük, hogy az évi kamat-tehernek egy harmadrészét ugyancsak a munkásházáról szóló törvény szerint a földmívelési tárca vállalja el, így a munkások a tapasztalás szerint a maguk házáinak megváltásáért nem fizetnek evenként többet, mint a mennyit eddig bérlakásokban fizettek.

Sok helyen még a község és a város oly jóindulatot mutatott a munkások iránt, hogy a telkeket igen olcsón a város tulajdonából engedte át.

retettől övezett tábornokának távozása nem lehet lesújtóbb, a gondos családapa távozása nem keltet nagyobb fájdalmat, mint a milyen lehangolón és fájdalmasan érint bennünket az intézet éléről való távozása! De tudjuk azt, hogy távozását csak az igazi érdemnek osztatlan elismeréssel honorált méltatása teszi elkerülhetlenné, ami lelkünk fájdalmának enyhületet ad. Tudjuk azt, hogy midőn a vármegye Főispánja pályázat mellőzésével Igazgató urat e vármegye főorvosi állásának díszes polcára emelte, e kegy arra termett, igaz férfit ért. Tudjuk azt is, mert hisz ismerjük, hogy nagyobb hatáskörében kifejtendő működése csak e megye dicsőségét fogja öregbíteni, nem volnánk tehát e megyének hű fiai, ha ennek őszinte szívből nem örveudenénk. Végül tudjuk, mert érezzük, hogy mint művészt alkotásához, úgy köti a teremtés ihlete szívét hozzánk. Itt töltötte mint orvos ifjú éveit, itt érte el munkás életének delét, itt aratta nagy sikereit, mint e vármegye Főorvosának is, az intézetünk feletti felügyelet tovább is hatáskörét képezendi, a kötelesség szava tehát épp úgy, mint az érzelmeinek irányt szabó mult nagy emlékei és az alkotásához fűződő elválaszthatlan szeretet szívét örökre hozzánk kötik.

Ez okokból, és mert a betegek gondozásánál altruizmushoz szoktatott lelkünk a más javának

Mindez persze megtörténhetik ott, ahol nincsen ellentét a birtokososztály és a munkásosztály között. Megtörténhetik mindenütt, hogy a munkások saját otthonukba juthatnak, ahol egyetértés, méltányosság és szeretet van. Azt ne képzelje senki, hogy azokon a helyeken, ahol az egymásra utalt munkás és birtokososztály ellenkezik, hogy ott az utóbbiaknak valami szerfölött nagy kedvük legyen a munkásházák építésére szükséges tőkét megszavazni és azért szavatolni.

Hogy az ország mennél több helyén épüljenek munkásházák, az máson nem fordul, csak az egyező akaraton. Azért hangoztatjuk mi váltig, hogy értsék meg a községbeliek egymást, legyenek egymás iránt méltányossággal s jóakarattal. A községek hivatott vezetőire a mi vármegyénkben is az a föladat vár, hogy a munkásházák építését vegyék föl a programmba.

Vármegyei közgyűlés.

Nyitramegye törvényhatósági bizottsága f. hó 13-án rendkívüli közgyűlést tartott gróf *Wilezek* Frigyes főispán elnöklete alatt. A közgyűlés tárgyszorozatában jobbára helyi érdekű ügyek szerepeltek.

Szabolcs vármegye az *aradi vesztőhely* megváltására irányuló mozgalmat ki akarja ragadni a társadalmi mozgalom kereteiből s azért oly értelmű javaslattal fordult a társtörvényhatóságokhoz, hogy a vesztőhely a törvényhozás megfelelő intézkedése alapján államilag megvásároltassék. — Nyitramegye a társadalmi mozgalom keretei között óhajta meghagyni az ügyet továbbra is.

A vámszedésnek a vasuti állomásokon leendő közvetítése tárgyában a törvényhatósági bizottság elfogadja a kereskedelmi kormány feltételeit s azokat a magyar kir. államvasutak igazgatóságához felterjeszti.

A *farkasdi* kompuak a törvényhatóság kezelésébe való átvételét a közgyűlés el nem rendelte, mert az átvétellel járó költségekre nincs fedezet s a kompu különben is Farkasd község gazdasági érdekeit szolgálja, a mi a kompuak a község által való kezelését teszi indokolttá.

A rudnói völgy szolgabírói expositurájának *önálló közigazgatási járássá* való átszervezését a vármegye törvényhatósági bizottsága már korábban elhatározta, a belügyminiszter azonban a vármegye ezen határozatát nem hagyta jóvá. A törvényhatósági bizottság fentartja előbbi határozatát, azt a privigei járásban ujabban keletkezett szentelepek követelte közigazgatási érdekekkel is megindokolja s újra a belügyminiszterhez felterjeszti jóváhagyás végett.

is őszintén örülni tud, bár a bucsú pillanatában szorult szívvel mondunk Önnek, mint kórház-igazgatóknak egy fájdalmas „Isten Veled“-et, de mint e vármegye Főorvosát meleg érzéssel, egy őszinte „Isten Hozott“-tal üdvözöljük!

Kimagasló erényekben gazdag lelkét az igaz meggyőződésen alapuló mély vallásosság is díszíti! A jó Isten munkásságát ezért mindenkor áldásával kísérte! Ez áldásban mi, további működésének sikerét látjuk, hogy így legyen, ezért imádkoztunk, s hogy a jó Isten e vármegye dicsőre, szenvedő embertársai javára, családjá boldogságára és a mi örömünkre, a jövő nagy munkáihoz szükséges törhetlen egészséggel, kitartó munkakedvvel és boldog családi élettel áldja meg, hogy új állásában a jó Isten sokáig éltesse, mindannyian őszinte szívből kívánjuk!

A fülemile és a kőszikla.

Irta: **Pásztor József.**

A völgy közepén a bokorban egy fülemile énekelt. A völgy tele volt tavaszi pompával. A bokrokat fehérvirág lepté el, mintha havat szórta volna a finom, zöld levelek közé. A tisztáson, a völgy közepén karcsú törzsű, fiatal nyirsudarak állottak, lágyan hajladoztak az enyhe szélben s

Nyitraváros képviselőtestületének *vasár- és ünnepnapokon* hivatalos órák nem tartása ügyében hozott határozatát, a törvényhatósági bizottság a városnak visszaküldeni rendelte azzal a meghagyással, hogy a városi képviselőtestület a szabályrendeletet a *határozat értelmében* módosítsa s azt jóváhagyás végett a törvényhatósági bizottsághoz felterjessze.

A Nyitrán építendő *tűzoltói szertár*ra vonatkozó szerződést a közgyűlés jóváhagyta.

Nagylehota község képviselőtestületének azt a határozatát, melyben kimondotta, hogy a községi italmérségi engedélyt az ottani *szövetkezetnek* engedi át, a törvényhatósági bizottság jóváhagyó tudomásul vette.

A vármegyéhez érkezett, segély iránti kérvények közül a közgyűlés csak a Vakokat Gyámoltó Orsz. Egyesület és a Nyitrai Izraelita Nőegylet kérvényének adott helyet, megszavazván az említett egyetemeknek 100—100 koronát.

A vármegyei *díjmok*ok 1910. júl. 1-től a háztartási alaphoz egyenkint 200—200 korona lakbérilletéket kapnak negyed évi részletekben.

Özv. dr. Thuróczy Károlyné özvegyi ellátmánya 1980 koronában állapított meg.

A közséjgyezői nyugdíjintézet közgyűlésének előterjesztésére id. *Klimó Imre* nyugdíjas jegyző 470 kor. segélyben részesített.

Petkus Ede nyitrai közkórházi gondnok 1910. március 1-től 1488 koronával nyugdíjaztatott.

Érsekújvár város 1908. évi gyámpénztári mérlege, a városnak ártézi kút létesítése ügyében, úgyszintén a Birkaláb korcsma eladása tárgyában hozott határozata, melynek értelmében a város az említett korcsmát 8000 korona vételáron az államvasutnak adja el, jóváhagyást nyertek.

A vármegyei levéltár kiselejtezésére bizottság köldetett ki, melynek tagjaivá *Jeszenszky Alajos* és *Crausz Vince* választottak meg.

Kiskér község képviselőtestületének az ott létesítendő állami iskolához való hozzájárulás tárgyában hozott határozatát a közgyűlés jóváhagyta.

Mint hogy azonban *Kiskér* azon 95 község között fordul elő, melyekre nézve a törvényhatósági bizottság már megállapította az állami iskola létesítésének feltételeit, *Takács Béla* kir. tanfelügyelő a közgyűlési határozat kapcsán azt indítványozta, hogy a közgyűlés az alispánt hatalmazza fel arra, hogy ezen 95 község közül bármelyiknek az állami iskola felállítására vonatkozó határozatát, a törvényhatósági bizottságtól utólagosan kérendő jóváhagyás kötelezettsége mellett, helyben hagyassa.

A tanfelügyelő indítványának a célja az, hogy

egymást simogatták könnyű lombjaikkal. Az ég kék volt, mint a tenger, fehér felhők úsztak keresztül rajta, mint a tengeren a halászbárkák pici vitorlái. Felhők, kis felhők, nagyobb felhők, mosolygósak, aranyban fürdők. No és tölgyfák is voltak a völgy szélén, a hol az erdő kezdődött, komoly nagy fák, terebélyes lombokkal. Komolyak, vének, viharverte, redves törzsűek, annál szeli debbek, édesen susogók a friss, zöld hajtásaik.

Az öreg fák nézték a völgyet. Nézték az alkonyatot. Mert ime már leereszkedett a nap a hegyek mögé. Ó igen a hegyek! Puhák voltak a hegyek, bársonyosak. Rózsaszín fátyolba burkolva. A hátukon rejtelmes erdők, ahol kis özek jártak a víz mellé s beledugták rózsaszín orrukat a víz hideg tükreibe.

Az öreg fák nézték a völgyet, ahol szelid árnyak kezdtek nőni s betakartak, puhára formáltak mindent, a bokrokat, a falombokat, a zöld pázsitot, a szerte szórt köveket.

Az öreg fák nézték a völgyet hangtalanul, egy levelük se rebtent, águk se mozdult, csak hallgattak. A bokrok apró fehér virágai remegtek a levelek között. A páfrányok szeliden simultak a tölgyek aljához. Öreg butafejű gombák neszte-anul lapulva bujtak össze a földön. Hallgattak,

az iskolák létesítését a törvényhatósági jóváhagyás kikérésének szüksége ne késleltesse.

A közgyűlés elfogadta *Takács Béla* indítványát, de mint hogy alaki szempontból meg nem állhat az, hogy a törvényhatóság a saját jogkörének bármily csekély részét is az alispánra átruházza, ennelfogva *Gróf Wilczek Frigyes* főispán kijelentette, hogy a határozatot meg fogja felebezni.

Nagykosztolány, Tardoskud, Divékujfalu, Szill községeknek óvodák, illetőleg iskolákra vonatkozó határozatai jóváhagyattak.

Milyen hitelszövetkezetet alakítsunk?

Népünknek a nagyobbára idegen kezekben levő pénzintézetektől való teljes függetlenítése a nép vezetőinek egyik legfontosabb feladatát képezi. Ha igaz az, hogy kié az iskola, azé a *jövő*, úgy tagadhatatlan az is, hogy kié a pénz, azé a *jelen*, s evvel kapcsolatban a jövő is. Az élelmes keleti faj mindig szem előtt tartotta ezt s ennek köszönheti jelenleg legelőnyösebb anyagi pozícióját az összes európai államokban.

Európa keresztény népei már a mult század derekán láttak hozzá a szövetkezeti eszme megvalósításához. Először Angliában, majd Német és Franciországban kezdtek megalakulni a különféle pénz-, áru-, segély- és fogyasztási szövetkezetek. Mi mint minden jóban úgy e téren is csak később kezdtük utánozni a külföldet. Nem is két évtizedre vezethető vissza a szövetkezeti mozgalom nálunk. Most azonban rohamos léptekben igyekszünk pótolni a mult nagy mulasztásait.

A ker. fogyasztási szövetkezeteknek már van egy hatalmas szövetkezeti központjuk, mely bátran veszi fel a harcot a „Hangyá“-val szemben is. Sajnos, ezt nem mondhatjuk a ker. hitelszövetkezetekről s egyelőre nincs is kilátás, hogy egy oly tekintélyes központtal dicsekedhessünk, a milyen az Országos Központi Hitelszövetkezet. Ez már 2000-nél több fiókkal rendelkezik az országban s több mint kétszázmillió korona betétet kezel a mult évben. S míg az e fajta hitelszövetkezetek az állam által számukra biztosított sok előny következtében viragoznak és terjednek, addig az önálló ker. hitelegyletek nagyobb részben csak tengődnek, vagy pedig feloszlaní kénytelenek: mivel ezen előnyökkel nem rendelkezhetnek s nincs központjuk. Mult évben csak *Trencsén-megyében* három ily önálló, *Raffaisen-téle* ker. hitelszövetkezet volt kénytelen felszámolni.

Az a kérdés, mi a teendők a jelen viszonyok közt, ha vagy új hitelszövetkezetet akarunk

alakítani vagy a meglevő, pangásban levőt akarjuk felvirágoztatni?

Számos, tekintélyes keresztény szövetkezeti vezérferfiútól nyert információ és saját tapasztalatom alapján állíthatom, hogy egész bátran és minden habozás nélkül belemehetünk az Orsz. Központozó való csatlakozásba, sőt, ha alapos munkát akarunk végezni, ha fel akarjuk venni a komoly, eredményekkel biztató harcát az olcsó hitelügy ellenségeivel szemben, ezt meg is kell tennünk. Másként mint garasos hitelegylet fogunk működni, a bankigazgatók szálnalmas mosolyától kisérvé.

E központtól függő hitelszövetkezeteknek — mondják sokan — csak az a nagy árnyoldaluk, hogy a vidéki fiókok e függő viszony következtében elvesztvén önállóságukat, tagjaik válságos időkben sok zaklatásnak, pressiónak lehetnek kitéve, míg az önálló keresztény szövetkezeteknek ettől nem kell tartaniok.

Ezen ellenvetéssel szemben kettőt kell megjegyeznünk: 1) eddig sem a központ, sem a vidéki szövetkezetek igazgatósága, már reputációjában érdekelésben sem, egy esetben sem merete befolyását érvényesíteni s tagjaira bármily ügyben nyomást gyakorolni. Pedig lett volna alkalmuk ezt megkísérteni. 2) a központ ezt nem is teheti, ha akarná is, mert a vidéki tagok közvetlenül az általuk választott vidéki igazgatósággal állanak érintkezésben; ezek az igazgatósági tagok pedig nem állanak függő viszonyban a központtal szemben. Tehát nem kell féltünk az ily szövetkezeteknek önállóságát. A most alakuló úgynevezett *községi* hitelszövetkezeteknél már hamarabb fordulhatnak elő ily estek, mert ezek vezetői rendszeren a községi tisztviselők, előjárók, akik nem jó irányban érvényesíthetik ebből származó befolyásukat.

Miben áll tehát a vidéki hitelszövetkezetek függő viszonya a központtal szemben? Csak abban, hogy a központ kiküldöttjei által gondosan felügyelt az igazgatóságra és felügyelőbizottságra, vajjon ezek pontosan végzik-e kötelezségeiket. Ez pedig csak előny s nem árnyoldal.

Melyek azonban az ily szövetkezeteknek az állam által nyújtott kedvezményei? Ezeket a következőkben sorolhatjuk elő: 1) Kötelezsényei s minden beadványa az 1898. 23. t. c. értelmében bélyeg- és illetékmentes; 2) fel van mentve a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója, az ezután kivethető törvényhatósági és községi adók alól; csak a betétek után fizeti a rendes tőkekamatadót; 3) illeték- és bélyegmentesen s így egész ingyen végzi a be- és kikebelezéseket. Ez

— A kőszikla nem szól semmit — panaszkodott keservesen,

És csakugyan. A kőszikla meg sem mozdult.

— Mily boldogtalan vagyok — sóhajtott a fülemile s lerázva szárnyairól az ezüst harmatcseppeket nem látta, hogy hajladoznak előtte a virágok, nem látta, hogy körüláncolják a lepkek, nem hallotta, ahogy összesúgnak a virágos bokrok s nem látta, amint a vén tölgyek melyen meghajtják a fejüket.

— Meg akarom hódítani a kősziklát! — kiáltotta keservesen s ujra trillázni kezdett.

A völgyet ujra örömmámorba ringatta s énekelt tovább, ahogy meg sohasem. Nagy árnyak ereszkedtek a völgyre. A fák összebujtak, elszenderedtek, a virágok mámorosan csukták be kelyhüket, a csillagok kinyitották kékes fényrel ragyogó szemüket s a fülemile csak énekelt, ritkán szakította meg dalát a faradságtól pihegve.

Már a hold is felbujt s szelid kíváncsisággal nézett szét a völgyben. Mosolyogva hallgatta a fülemilét.

És jöttek a fehér éji lepkek. Könnyű szárnyuk, mint a hópihe libegett a sugaras levegőben. Pici Jánosbogárkák surrantak ide-oda vakító fényvel, mintha a csillagokból szikraeső pergett volna le.

mind hallgattak. Hallgattak a nyirek, a karcsú derekú nyír kisasszonyok, mint a szerelmesét lesó leány. És a kis felhők, aranszélű felhők, megálltak az égen, mosolyogtak és hallgattak. A nap megegyeszer visszapsilantott a hegy mögöl, egy marék aranyport szórt a völgybe, aztén megbujt a lapos hátú hegy mögé. Ott hallgattak. A boldogságtól, gyönyörtől remegve figyelt minden a völgyben. Egy kis óz kibujt az erdő szélére s hallgatott. Egy haragos holló egy tölgyfa száraz ágán gubbasztott és hallgatott. A tücskök elhalkították a cirpelésüket a fűben, a mókusok tágranyitották a szemüket s fölborzolták a farkukat. Sok-sok kis bogár, arany, bordószínű lepkek lepihentek a cicfark ingó szárán s úgy hallgattak. Mind hallgattak érzelmesen végtelen csöndben.

— Szép volt-e a dalom? — kérdezte a fülemile, amikor befejezte az énekét s rendezgette kis szárke szárnyait s csititgatta az érzéstől fölhevült szivecskéjét.

És a felhők csókot küldtek a fülemilének. Tiszta harmatcsepp hullott a szárnyára. A nyirek lágyan sutogtak es bólogattak, szemérmesen intettek felé. Az öreg tölgyek komolyan zúgtak. A virágok gyönyörtánsan hajladoztak. Az egész völgy mámorban úszott. A fülemile mégsem volt boldog.

igen fontos kivált a vidéken, hol a kölcsönvevőknek 1000 kor. után sokszor 100—150 kor. költsége van; 4) a betétek után, miként a zsolnai szövetkezet teszi, $4\frac{1}{2}\%$ -ot fizet, kölcsönt pedig 6% -ra ad; 5) ha nincs elezendő forgalmi tőkéje, a Központ a befizetett üzletrészek háromszorosáig kiegészíti; 6) a betétek a betét napjától kamatoznak; 7) a központi kiküldött ügy a megalakulásánál, miként az évi zárszámadásoknál a legmesszebb menő támogatást és felvilágosítást nyújtja; 8) az üzletrészek s az elhelyezett betétek biztonsága vetekedik a postai takarékpénztárak betétjei biztonságával.

Tekintsünk meg egy ily szövetkezetet a gyakorlatban. A zsolnai gazdasági hitelszövetkezet, míg a központhoz nem csatlakozott, vagy tíz éven át ismeretlenül tengődött nagyobb részt azért, mivel tagjainak hiteligenyit nem volt képes kielégíteni s a betétek után nem tudott oly kamatot adni, mint a bankok. Másféleképpen azonban belépett a központba s azóta nem várt virágzásnak indult. Az 1909. évi zárszámadások szerint a múlt évben 1.200.000 kor. forgalmat csinált. 723 tagja eddig üzletrészekben 63.000 koronát fizetett be. A betétek meghaladják a 260.000 koronát s $4\frac{1}{2}\%$ -ot jövedelmeznek. Kölcsönt nyújtott (6%) 460.000 koronát (a központ segítségével). Mivel az összes zsolnai bankok ezután csak 4% -ot adnak a betétektől, tehát $\frac{1}{2}\%$ -kal kevesebbet, mint a szövetkezet, erős kilátásai vannak arra nézve, hogy a folyó évben 4—5 millió korona forgalmat fog felmutatni, úgy hogy idővel Zsolna első pénzintézetévé küzd fel magát. Hogy mit jelentene ez Zsolnára és vidékére nézve, abból következtethetjük, hogy e szövetkezet már ez évben 25—30 ezer koronát takarított meg tagjainak. Elismerés és dícséret illeti Ruzsicska Tamás zsolnai segédlelkész, a szövetkezet igazgatóság elnökét, mert elsősorban az ő fardhatatlan buzgóságának lehet köszönni ezen minden Demosthenesnél szebben beszélő eredményt. *Kiszuczaiújhelyi.*

Ujdonságok.

A főispán lemondása.

Gróf Wilczek Frigyes Nyitrai megye főispánja a törvényhatósági bizottságnak f. hó 13-án tartott rendkívüli közgyűlésén bejelentette a vármegye közönségének főispáni állásáról való lemondását.

A múlt évi őszi közgyűlésen — mondotta a főispán — annak a reményemnek adtam kifejezést, hogy a hónapok óta tartó politikai válság az ország érdekeire nézve kedvező mód-

A fülemile nem birta tovább. Még egy édes, fájdalmas trilla s megrepedt a szíve. Utolsó sóhajtása is ez volt:

— Nem tudok énekelni. Nem birtam meghódítani a kösziklát.

A köszikla meg sem remegett. Állt mereven, hidegen, rettenetes közönynyel emelte ki a holdfényvel előntött fejét a szelid álomban reszkető völgy felett.

Sziporka.

A bizonyítvány.

Egy kisebb vidéki városban a rendőrbiztos előtt megjelent egy görnyedt hátú öreg bácsi.

— Van egy kis bajom — mondotta — a nyugdíjaimért jártam az adóhivatalban, a hol azt mondotta nekem egy fiatal úr, hogy hozzak előbb a rendőrségtől bizonyítványt, hogy én Mikola János vagyok és élek.

A rendőrbiztos kiállította a bizonyítványt. Másnap ismét megjelent Mikola a rendőrségen.

— Megkaptam könyörgöm alá a nyugdíjamat, de csak erre a hónapra, a múlt hónapra nem adta ki az a fiatal úr, mert nem volt bizonyítványom arról, hogy én akkor is Mikola János voltam és életem...

don megoldást fog nyerni. Ez a reményem — sajnos — nem teljesült. A válságban azonban egy újabb mozzanat merült fel, a mely az én állásomra kihatással volt.

Tételek törvény nem rendelkezik ugyan, de a főispáni állás természete és a politikai gyakorlat is magával hozza, hogy a kormányváltás alkalmával a főispáni kar a kormány rendelkezésére bocsássa az állását.

Mihelyt tehát nyilvánvalóvá lett, hogy a válság megoldása nem a jelenlegi kormány közreműködésével tervezetik, kötelezőségemnek tartottam, hogy a vármegyében viselt állásomról lemondjak. Addig azonban, a míg az ügy el nem intéztetik, hivatalos eskümből kifolyólag az állásommal járó kötelezőségeket teljesíteni tartozom.

Hogy lemondásom minő elintézésben fog részesülni, azt ma még nem tudom. Minden eshetőségre való tekintettel indítatva érzem magamat, hogy már most hálát és köszönetet mondjak a tek. Törvényhatósági Bizottságnak azért a támogatásért, melyben részesíteni szívesek voltak.

Ákár megmaradok a megye élén, akár távozzom, őszinte ragaszkodással fogok viselkedni e nemes vármegye közönsége iránt.

A főispán szavaira Sporzon Ernő adott visszhangot, a ki kiemelve a főispán tapintatos és koncilians modorát, reményét fejezte ki aziránt, hogy gróf Wilczek Frigyeszt sikerülni fog a vármegye élén tovább is megtartani.

Egyházmegyei hírek. Szpuszta István felsőmarikói plebános megkapta a bélapataki plebániát. Zsido Gusztáv kosárfalvai s.-lelkész felsőmarikói adminisztrátorra neveztetett ki. — Fülöpp László nyug. kolóni esp.-plebános Nyitrai költözött át. A kolóni plebánia teendőit hétköznapiakon Kuna Pál zserói plebános, vasár- és ünnepnapokon Kuna Pál zserói papság látja el.

Kinevezések. Az igazságügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Kottke Ede miavai betétszerkesztő szakdíjnokot önálló működési körrel fel nem ruházott betétszerkesztő-irnokká; Szomolányi Antal nagytapolcsányi lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Demeter Emil mankóci róm. kath. elemi iskolai tanítót a nagygyróci állami elemi népiskolához igazgató-tanítótá kinevezte.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kópe Jenő miava-blahói állami elemi iskolai tanítót a sasvári állami elemi iskolához eddigi minőségében áthelyezte.

Uj hittanár. Az Érsekújvár város által fentartott községi kath. főgymnasiunál megüresedett hittanári állásra egyhangulag Fejér Imre csanád egyházmegyei áldozópap, okleveles hittanár apátfalvai lakos választott meg, a ki már elfoglalta állását.

Felolvasás. A „Nyitrai Kath. Kör“ 1910. évi január hó 16-án vasárnap este 6 órakor saját helyiségében felolvasó-estélyt tart a következő műsorral: 1. Dvorák: Bagatellák. 2. Felolvasás. Tartja dr. Pazár Zoltán. 3. Czibulka A.: Hozzad. Szerenád valcer. Belépő díj nincs. A kör a tagok ismerőseit is szívesen látja.

Püspöki körlevél. Bende Imre nyitrai püspök XIV. számú körlevelében közli a valás-és közokt. miniszter leiratát, melyben a miniszter az egyházi főhatóságokat értesíti, hogy az osztatlan egy tanterem nem állami iskolák között 400 db. taneszközt szándékozik szétosztani oly célból, hogy ezáltal a segélyre érdemes hitfelekezeti iskoláknak tanszerekkel való ellátását előmozdítsa.

Rendelkezéseket tartalmaz a körlevél az anyakönyvvezetés kezdő évének az egyes plebániákban való tüzetes megállapítása, a templomok és plebániák tulajdonát képező régi tárgyaknak csak egyházhatalommal való kiadása, illetőleg értékesítése iránt.

A kolóni és kisudvai plebániái javadalmakra a pályázati határidő f. évi február hó 10-ig tüzetet ki.

Dr. Geisz Antal „Egyházi közigazgatás“ című művet a körlevél az egyházmegyei papság figyelmébe ajánlja.

Eljegyzés Kiskéri Kerekes Lóránd harasnyai földbirtokos jegyet váltott szalai Barkóczy Szeréna úrhölgygyel, szalai Barkóczy Barna aranyosmaróthi pénzügyi titkár leányával.

Szociális est. A nyitrai ker. szociális egyesületben jan. 16-án d. u. 6 órakor Greschner János s. lelkész előadást tart a német munkás szociális viszonyairól. Utána vetített képek a műveit nyugatról.

Közgyűlés. A nyitrai ker. szociális önszervező hitelszövetkezet február 2-án d. u. 4 órakor a ker. szociális egyesület helyiségében (vármegyeháztér 8. sz.) rendes évi közgyűlést tart. Targysorozat: 1. Elnöki megüvít. 2. A felügyelő bizottság jelentése. 3. Pénztári jelenés s a felmentvény megadása. 4. Az osztalekra vonatkozó határozat. 5. Esetleges indítványok. Tisztelettel meghívja Nyitra, 1910. évi jan. 15-én Szteszkál József elnök.

Szövetkezeti ügy a vármegyeházán. Nyitrai megye törvényhatósági bizottságának folyó hó 13-án tartott rendkívüli közgyűlésén Nagylehota községnek azon határozata kapcsán, melynél fogva italméresi jogát az ottani fogyasztási szövetkezetnek engedte át, igen tartalmas vita folyt le, melyben Jánoky Mudoosány Gyula orsz. képviselő, Sporzon Ernő és Bieliczky Jusztin vettek részt, a kik nyomatkozás érveikkel szálltak sikra Nagylehota község határozatának jóváhagyására. Erdekes volt Bieliczky Jusztin nyilatkozata, a ki hivatkozott arra, hogy az általa vezetett fogyasztási szövetkezet jövedelméből most egy szegény ház épülni azok számára, a kiket az italmérésnek előbbi módja tönkre tett.

Közlekedési ügyek. A vármegyei állandó választmányának folyó hó 12-én tartott ülésében Ajtics Horváth Dezső orsz. képviselő a czabaj—mocsónoki út és a vágsselyei Vág híd tárgyában interpellált. A czabaj—mocsónoki utat ugyanis a vármegye felvette a törvényhatósági utak hálózatába, ezt a határozatot azonban a kereskedelmi kormány nem hagyta jóvá. Ajtics-Horváth Dezső ebből kifolyólag aziránt intézett kérdést a vármegye vezetőségéhez, hogy mi módon lehetne ezt a megakasztott ügyet előbbre vinni? A vágsselyei híd ügyére vonatkozólag pedig azt kérdezte, hogy a kormányhoz intézett felterjesztés és a kormánytól tett lépések után minő stádiumban van ezidő szerint az ügy? Langhammer Vince főjegyző válaszában utalt arra, hogy bár a miniszter megsemmisítette a vármegyének a czabaj—mocsónoki útra vonatkozó határozatát, mindazonáltal semmi sem akadályozhatja a vármegyét abban, hogy határozatát újra meghozza. E végből a községnek újra kell kérnie az említett útnak a törvényhatósági utak közé való felvételét, a mi az 1911-ik év folyamán történhetnék legcélszerűbben.

A vágsselyei híd dolga pedig jelenleg úgy áll, hogy a miniszter bekérte a régi építési terveket. Az államépítészeti hivatal már keszen van a közigazgatási bejárásához szükséges munkálatokkal. Az egész anyag most újra a kereskedelmi kormányhoz terjesztetik fel. A vármegye évenként 17.000 koronát tesz félre a hídépítés céljaira s eddig három évi részlet van felretelve, mely külön kezelik. A híd építési költsége 570.000 kor.-ra van előirányozva.

Előadás Japánországról. Zombory Béla keleti utazó f. hó 9-én a nyitrai keresztény szociális egyesületben érdekes és élvezetes előadást tartott Japánországról.

Az előadó elénk és színes vonásokkal ecsetelte Japán műveltségi, közgazdasági és társadalmi állapotait.

Előadásának a legmegkapóbb része az volt, melyben a japánok műveltségéről s ezzel kapcsolatosan erkölcsi életéről szólt. A japán műveltség felszínes európai kultúra. A technikanak alkotásait mind elsajátították tőlünk, különösen hadi eszközeinket, megtanulták az azokkal való bánásmódot, természetes ügyességökkel sok európai technikai eszközt még tökéletesítették is. Így megragadva az európai hadviselés mai fejlettségének tényezőit, nyers, féktelen vadással állatias erőt párosítottak az öldöklő gépfegyverekkel, a robbanó lövegekkel és aknákkal s a fanatizmus elszántságával rohantak az oroszok elleni harcra, a melyben ennek a modern hadi technikával egyesített vad erőnek természetesen győznie kellett. Ez a japánok hadi sikerének fő titka.

Vallásuk, mely a Nirvána érzéki gyönyöreivel hitegeti a nagy szegénységben élő, állatok igavonó munkájára kényszerített embertömegeket, felkelteni képes a legnagyobb fokú fanatizmust,

de ideális lelkesedést, emberszeretetet, a szegény emberek megbecsülését és gyámolítását nem bírja beállítani az erkölcsi köteleességek sorába.

Szive a japánok egyáltalában nincs, mint a hogy nincs a chinainak sem. Családi és társadalmi életük ennélfogva rideg. Az asszony a családban csak eszköz, a ki agyondolgozza magát a családi körben, fiatalon 14—15 éves korában férjhez megy s alig negyven éves korában már megöregszik s többnyire el is pusztul.

Az erkölcsi telenség szabadon áll orgiáit, magában Tokióban 4000 gésa tanyázik, a kiknek legtöbbször a szülői körből kitagadott és kizsájtott leányok sorából kerül ki. Kitagadják pedig és kikélik az olyan lányt, a ki nem tud férjhez menni. Az ipar terén Japán igen el van maradva, egyes iparágakat pl. szabó- és cipész-ipart csak külföldiek üznek a nagyobb városokban. A legtöbb ipari cikket Anglia viszi be az országba.

Zombory Bélának közel három óráig tartott kitünő előadását a nagy számú közönség feszült figyelemmel halgatta s végül zajos tapsal honorálta.

Halálozás. Singer Rezső farkasdi kormáros életének 54-ik évében, f. hó 10-én szív-szélhűtésben hirtelen meghalt.

Köszönetnyilvánítás. Bende Imre nyitrai megyés püspök úr ó nagyméltósága a nagy-lehetőségeknek egy új iskola felállítására ezer koronát legkegyesebben adni méltóztatott. Ezen nagy és nemes szívű adományáért hívei nevében a leghálásabban forró köszönetet mond *Hayek Vince* esp. pleb.

Farsang. A nyitrai megyei gazdasági egyesület 1910. évi január hó 29-én, szombaton a vármegye székházának nagytermében *kalikó-táncestélyt* rendez. — A hölgyek kéretnek kalikóruhában megjelenni, melynek kelméje *Verebély Géza* divatárú üzletében látható és beszerezhető. Belépti-jegy a borítékos meghívó felmutatása mellett előre váltható az egyesület pénztáránál és *Huszár István* könyvkereskedésében, valamint a táncestély estélyén a pénztárnál. Személyjegy ára 4 korona, családijegy 10 korona, karzati jegy az első két sorban 3 korona, a többi sorokban 2 korona. Az esetleg fennmaradó tiszta jövedelem az egyesületi színház alapja javára lesz fordítva. Vidékiek elszállásolásáról, akik eziránt levélbeli megkeresést küldenek, a gazdasági egyesület titkári hivatala gondoskodik. A rendező bizottság élén *Mezey Gyula* kir. tanácsos elnök, *Ajtics-Horváth Dezső* és *Leidenfrost Károly* alelnökök állanak.

Az *Érsekújvári kath. kör* 1910. január hó 16-án az Arany Oroszlán szálló dísztermében saját pénztára javára táncestélyt rendez. A mulatság este 8 órakor kezdődik. Belépti díj személyenkint 2 kor., családijegy 4 kor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Nyugdíjazás. Megirtuk már, hogy Deák István vágfarkasdi ev. ref. kántortanító nyugalmába vonul. Még a nyár folyamán kérte nyugdíjaztatását, a mit most meg is kapott, újévtől kezdődőleg évi 2400 kor. A kir. tanfelügyelőtől ez alkalomból a következő sorokat vette: „T. Deák István tanító úrnak Farkasdon. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr (szám) alatt kelt rendeletével megbízott, hogy az ön hosszas és érdemes tanítói működéséért a miniszter úr elismerését és köszönetét fejezzem ki. Midőn ezen felhívásnak örömmel tesztek eleget, a magam részéről is őszinte elismerésemet fejezem ki és kívánom, hogy még sok éven át élvezze a jól megérdemelt nyugalmát. Nyitra, 1909. dec. 23. *Takács*, kir. tanfelügyelő.”

Szinielőadás. A nyitrai kath. legényegylet f. hó 9-én tartotta első farsangi mulatságát. A közönség zsúfolásig töltötte meg az egyet nagytermét. Az egyet tagjai sorából kikerült műkedvelők *Virág Gyula* egy felvonásos népszínművét, „A bóbítás galamb”-ot és *Fodor Lajos* kacagató jelenetekben bővelkedő bohózatát, „A feltékenységet” adták elő sikerrel. A népszínműben kivált *Valasek Böske* k. a. úgy kedves játékaival, mint kellemes és szabatos énekszámjaival. Kár, hogy partnere *Kozák István* rekedt volt és a szülő énekével nem érvényesíthette különben csengő hangját. *Blahút Irma* k. a. Eszter szerepében fényesen megállta helyét. Jó volt *Gala László* is a körorvos szerepében, A bohózat szereplői közül *Simek Antalnak* jutott a babér *Pista* inas szerepében. Az első négyest annyian szerették volna táncolni, hogy két terembe sem fértek volna el.

Hiába, kicsiny még a legényegylet helyisége. Talán idővel segítve lesz a bajon. A közönség a legjobb hangulatban távozott hajnalban egy kellemes farsangi mulatság emlékeivel az egyetből.

A József kir. herceg szanatorium egyesület 1909. december 30-án igazgatósági ülést tartott, melyen elhatározták, hogy addig is, míg az egyesület második gyógyítóháza: az Augustus Szanatorium felépülne, a gyulai József Szanatorium parkjában mielőbb egy 20 beteg befogadó dependencet építtet, miután a tőmegesen jelentkező tüdőbetegeket a 10) ágygyal rendelkező főépület nem képes már befogadni.

Jubileumi ünnepély. *Horszin Antal* igazgatói működésének és a *szenci* m. kir. áll. polgári fiú és leányiskola fönállásának 25. évfordulója alkalmából a nevezett iskolák tanszékével Szentváros városi társadalmának közreműködésével f. évi január hó 16-án ünnepélyt rendez. Az ünnepélynek két része lesz. Az 1-ső rész d. e. 9 $\frac{1}{2}$ órakor kezdődik az intézet tornatermében a következő műsorral: 1. A polg. leányiskola növendékeinek üdvözlő kara. 2. Üdvözlő beszéd, mondja *Szvaty József* tanár. 3. A polg. fiúiskola növendékeinek üdvözlő kara. 4. Dr. *Vissnyovszky Rezső* alkalmi költeménye, előadja *Kreszák Hermin* IV. oszt. növ. 5. Himnusz. Éneklik az isk. leány növendékei. 6. Dr. *Vissnyovszky Rezső* alkalmi költeménye, szavalja *Schönmann Imre* III. oszt. növ. 7. Szózat. Éneklik az isk. fiú növendékei. Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor az iskola tanácstermében jótékony célú szini előadás, melynek tiszta jövedelme a „Horszin Antal igazgató” alapítványának gyarapítására fordítatik. Az alapítvány célja az intézet szegény sorsú, jó előmenetelű s magaviseletű tanulóinak jutalmazása. A szini előadás után a magy. társaskörben kedélyes táncmulatság. Belépőjegyek e hó 12-től *Szvaty József* tanárnál, az előadás estéjén pedig a szinlappal együtt a pénztárnál válthatók. Az esti előadás műsora a szinlapon lesz. Helyárak: Oldal és két első sor ülései 3 kor., a többi sor ülései 2 kor., állóhely 1 kor. Felülfizetéseket tekintve a jótékony célt, köszönettel fogad és hírlapilag nyugtázza a rendezőség. Ételekről és italokról gondoskodik van.

Katholikus népszövetségi mozgalom. Az *Érsekújvári kath. népszövetség* tagjai f. hó 6-án *Erhardt Viktor* esp. plebános elnöke alatt szép számmal jöttek össze az elemi iskola egyik termében, ahol az elnök felolvasásából szöveget tanulhattak. A tagok sorába újabban többen jelemeztek és a jelen voltak azt ígérték, hogy mindegyikük legalább egy új tagot fog toborozni.

Radosócson jan. 4. *Kátlócson* jan. 5-én volt szépen látogatott népszövetségi gyűlés. Mindkét helyen *Plechló Béla* plebános mondott nagy tetszéssel fogadott beszédet, *Bartoss János* titkár pedig lelkes beszéd keretében ismertette meg a népszövetséget. *Radosócson*, a hol *Piacsek József* tanítót választották meg igazgatónak 55-en iratkoztak be, *Kátlócson* 87 a tagok száma.

Trencsénvárcsón december hó 26-án *Rényi István* plebános helyi igazgató beszámoló beszéd keretében ajánlotta a kath. sajtó pártolását.

Jácson január 9-én impozáns népszövetségi gyűlés volt a szomszédos *Teszér*, *Kuzmics*, *Vitkóc* és *Bölgény* falvak bevonásával. *Németh László* kaplán megnyitotta után *Gramantik Ágoston* nagy-tapolcsányi kórházi lelkész számolt be lelkes és buzdító beszédben a Népszövetség eddigi eredményeiről s szükségességéről. Új tag jelentkezett a helyszínen 41. A taggyűjtés folyik.

Háború a színház körül. Lapunk szini kritikusa is szóvá tette azt a háborút, melyet egyes nyitrai lapok indítottak *Szabó Ferenc* szinigazgató ellen. Erre vonatkozólag még helybeli tudósítónk is a következőket írja: A minap megessett, hogy a szinlaposztó egy helyi lap szerkesztőségének nem hozott szinlapot. Megesik ez mással is. Lehetséges, hogy a szinlaposztó nem kapott újévit, azzal bosszulta meg tehát magát, hogy a lap részére beszűkítette a szinlaphordást. A lap szerkesztőségét elfogta a méreg, hatalmasat ütött a szinigazgató. Egy nem éppen ékes fátmedvényben adta tudtára *Szabó* igazgatónak neheztelését. Az igazgató természetesen fittyet hányva a berzenkedésre, válasz nélkül hagyta a kirohanást. Ez még jobban bántotta a szerkesztő urat. Kis főmunkatársa által az összes zsidó lapokban cikkeket íratott az igazgató és az igazgató ellen. Ez sem használt. Még erre sem reagált *Szabó*, csupán a tiszteletjegyeket vonta be a fűkázó lapoktól. Erre egy mindennek, csak elmesnek nem mondható röpíratot bocsátott ki az igazgató bosszantására a lap szerkesztője *Szabó* igazgatónak pedig, dacára a fentnevezett úr haragjának, csak úgy van nap-nap után telt háza,

mint azelőtt volt. Neje, *Hervey Erzsé*, most is épen olyan elismert művésznő, mint régezte volt, épen olyan kedvel, tudással lép a szinpadra, mint azelőtt. Az igazgató továbbra is csak olyan darabokat adt elő, mint a szezon elején, mert a fővárosi színházak is csak ezeket a darabokat játszik nap-nap után. Előadna hazafias, nemzeti darabokat is, csak volna ezekhez közönsége. De mivel manapság csak szenzációs darabokra szomjas a publikum, iparkodik minden tekintetben a közönség igényeit kielégíteni a szinigazgató. Ha nem akar megbukni, máskéat nem is tehet. (Obscén darabokat még sem volna szabad előadni. Szerk.) De hogy miért ütök *Szabó* a szinlaphordó miatt, az igazán érthetetlen. Ezen eljárás valóban a személyeskedés jellegével bír. *Lee*.

Felmentett plebános. *Vida János* nyitraegerszegi plebános ellen a nyitrai kir. ügyészség még 1908-ban a polgári házasság elleni igazgatás címén vádat emelt. A kir. törvényszék *Vidát* a vád és következményei alól felmentette, a kir. tábla azonban megváltoztatta az első fokú ítéletet s *Vida Jánost* a Btkv. 172. § a alapján 8 napi államfogházra és 100 kor. pénzbüntetésre ítélte. A tábla ítéletét a kir. Kúria megsemmisítette s a vádlottat teljesen felmentette. *Vida János* ezzel megkapta a két évig tartott meghurcolásért az őt jogosan megillető elégtételt. Ezt megelőzőleg a plebános azoktól a híveitől is megkapta az elégtételt, a kiknek feljelentése kapcsán a bűnper folyamatba tétetett, a mennyiben az illetők plebánosukat annak módja és rendje szerint megköveték.

A Nyitra—üzbég—radosnai vasut. Megirtuk annak idején, hogy az új vasut vonal a sok esőzés következtében alaposan megrongálódott. A forgalmat nem szüntették be, a menet azonban meglassították, minek következtében néha 2 és fél óra hosszat tartott a 32 km. hosszúságú út. December 13-ka óta nagy munkaerővel dolgoznak a pályán s annyira megjavították azt, hogy e hét végén, vagy a következő hétben már 1 és fél óra alatt jön be a vonat *Radosnáról* Nyitrára. Most már csak a vasuti kocsik jobb megvilágítása van hátra.

Elveszett mellű. *Szegő Lipót* nyitrai sörgyári intéző feljelentést tett a városházán, hogy a szobájában lévő kis asztalról arany mellűje 16 korona értékben eltűnt. A rendőrség nyomozást indított az ügyben, de a tolvaj mind-ezideig nem került elő.

Elfogott pénzhamisító. Folyó hó 9-én *Mihalek* rendőrtizedes *Szeniczen* megtudta, hogy *Dojcs* községben egy pénzhamisító járt, a kit csendőrök üldöznek. *Jablonicza* érve, ott ép dojcsi emberek voltak, akik az egyik utasban felismerték a keresett egyént. A csendőrök lefűlelték az idegent és a városházára kísérték. Időközben kint, hogy az elfogott egyén *Ondrejka Lajos*, pénzhamisításért sokszor büntetett egyén, aki *Dojcs*on 5 perc alatt elkészített egy 5 koronást szesz-láng mellett. A kir. járásbíróhoz kísérték át.

Rosszul lett az utcán. *Labuda Mihály* kisbábi lakosnak f. hó 12-én dolga akadt Nyitrán. Azt elvégezve, délután fél 5 óra tájban hazafelé indult. Az *Erzsébet*-úton hirtelen rosszul lett és eszméletlenül elterült a földön. A járókelők figyelmessé tették az esetre a honvédelkötanya közelében posztoló rendőrt, ki a szerencsétlent a kórházba szállíttatta.

Utak javítása. *Farkasdon* az úgynevezett „Botkaköz” megeléknült a vonatközlekedés óta, mivel forgalmi gócponttá alakult. Igaz, hogy a legszűkebb és így sárosabb is mint minden más utca, de mostan alapos javítás alá vétetett és remélhetőleg szépen be is lesz fűsítva egész az állomásig. Különben a vonatközlekedés, levonva az olykori mizeriákat, szépen bevált. Nagyon sajnálják azonban a farkasdiak, hogy ugyanazon befektetéssel a szomszédos *Negyed* sokkal szebb és bővebb felülpítményt kapott. A váróterem és a raktár elpuskázott, nevetségesen kicsiny.

Baleset. *Kele Gyula* tardsokkedi lakos f. hó 14-én reggel 8 óra tájban szekerével elűtötte véletlenségből *Mack Pál* császtközi lakost, aki a fordulónál szembe jött vele. *Macknak* a kiállott ijedségen kívül nem történt más baja.

Szenet loptak az állomáson. *Csepilek Jánosné* és társai f. hó 11-én szenet loptak a nyitrai vasuti állomáson. Ezuttal nem az államvasut szenéből, hanem a szörpgyárból szedték a dézsmát. Az ott posztoló rendőr még mielőtt a szénrel eltávoztak volna, rájött a lopásra, s mind a négy asszonyt lefűlelte és a városházán előállította.

Irodalom.

A Szent-István-Társulat tagsági illetményei. A könyvek özönében, mely nap nap után szinte tódul, árad a könyvnyomtató műhelyekből, fel-feltűnedeznek jó ismerőseink, a Szent-István-Társulat kis kék fedelű könyvecskei, a melyek pár év óta a keresztény tudományos irodalom legjava alkotásai közé küzdöttek fel magukat. Hasznos és böles dolog volt elhatározni, hogy a Szent-István-Társulat évente 10 koronát fizető rendes tagjai a Katholikus Szemlén kívül ezenkívül ilyen külsőben és célban egyaránt egyöntetű könyvecskéket kapjanak. A célbeli egyöntetűség következtében erőteljes pillérei lettek e könyvecskek műveltségünknek és katolikus öntudatunknak, a külsőbeli egyöntetűség pedig kedvesekké és kapósakká tette azokat.

Az ideai termés nem méltatlan utóda a korábbi éveknél. Három könyvecske jelent meg ezek közül kettőt már a lehető legavatottabb kritikusok ajánlottak olvasóinknak. *Kiss János Isten megismerése a látható világból* című könyvről a magyar katolikus társadalomnak hitbeli dolgokban legörömebb és legtöbb lelki haszonnal hallgatott mestere, a székesfehérvári püspök írta meg, hogy e könyv e téma legavatottabb tudósának tolla alul került ki, alapos munka és nagy szorgalmat tesz a modern embernek; *Gieswein Sándor* egyiptológiai munkáját pedig szintén első rangú tudós, európai hírvonalista: *Koskó Mihály* jellemezte a tudomány legmagasabb színvonalán mozgó könyv gyanánt. Harmadik dr. *Szeghy Ernő*nek a budhizmusról és a kereszténységről írt füzetet csatlakozik az az említettek mellé. A legelső rendű tudományos munkák s a legmegbízhatóbb forrás: a tapasztalat alapján írta meg Szeghy Ernő a bughizmus e rövid ismertetését és egybevetését a kereszténységgel. Azok után a hírek után, melyek a hírlapokban minduntalan feltűntek a budhizmus európai angolországi hódításairól, szinte várta már a közönségünk egy ilyen munka kiadását s Szeghy — úgy látjuk — a várakozásoknak derekasan megfelelt. Buddha életéről, tanításáról s rendszerének átalakulásáról, valamint mai állásáról szóló fejtegetései kerekdedek, röviddek s rövidségükben is sokat mondók, azt pedig, aki ennyivel nem elégszik meg, gondosan megválogatott irodalomra utalják. Előadásán a tárgy alapos buvárán kívül mindezt megérzik a közvetlenül szemlélőt is. Mindent egybe véve, a Szent-István-Társulat hitvédelmi füzetének ideai sorozatával magyar tudományos irodalom fontosági nyereségei.

Értékes ünnepi ajándékot hihetetlen csekély árértékű képez az 1910. évre szóló Gyermeknaptár, mely az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában immár 11 év óta jelenik meg. Előttünk fekszik e naptár. A címlapot az állatrajzairól országsszerte ismert Vezényi által készített gyönyörű színes kép díszíti, mely a birkanyáj közepette furulyázó pásztorgyermekeket ábrázol. A 64 nyolcadrés oldalra terjedő és 34 szép képpel illusztrált könyv ára 10 fillér, melyből 2 fillér a tanítók özvegyeinek és árváinak gyámolítására szánt Eötvös alapot illeti.

Elbeszélések, versek, történetek, mesék foglaltatnak a könyvben, mind arra célozva, hogy a gyermekekben a nagy természet s különösen az állatok iránti érdeklődést és szeretetet felkeltsék és így terjesszék az állatvédelem eszméjét, melynek erkölcsnemesítő volta mellett, nagy jelentősége van a közgazdaságban is. Majdnem 30 at megütő, köztük több pályadíj-nyertes dolgozatban igen vonzó, közhasznú és tanulságos tudnivalókat hordtak össze a többnyire tanítással foglalkozó szerzők, úgy, hogy tekintettel a könyv nemes célzatra és igazán páratlan olcsóságára, csak ajánlani tudjuk beszerzését mindenkinek, aki akár saját gyermekeinek, akár szegény iskolás gyermekeknek örömet akar okozni és egyben a gyermekek érzelmi világának nemesítésére kíván hatni és azok örömeiben maga is örömet lel.

A Gyermeknaptár legcélszerűbben postautalványon megrendelhető az Országos Állatvédő Egyesületnél, (Budapest, IX., Ernő-utca 11-13.) mely a naptárakat portómentesen küldi meg a megrendelőknek. A jelentékeny postaköltségek lehető csökentése érdekében azt kéri az egyesület, hogy egy-egy címre lehetőleg 10 példány rendeltesék meg 1 korona árban.

Telefon.

R. Radosócz. Nem sokára meg fogják kapni. **F. Gaigócz.** Ez időszertint 1910. március 31-ig rendben.

R. E. Sárvár. 1908. okt. 1-ig. **Miava.** Nem tudjuk megítélni, mennyiben mutatkozik az Ön kerületében *elszerűnek* a levelében említett politikai iránynak a követése. Mert hogy a két keresztény párt közül melyiknek esináljunk propagandát, az mindig az illető kerület viszonyaitól függ. Ezen pártoknak azonban egymást gyengíteniök nem szabad.

Nyitra-árvárosi közbirtokosság.

Hirdetmény.

A közbirtokosság tulajdonát képező „Davarsány” erdőben **165 farakás, 62 drb hagyoncfa** és **1600 csomó rözse**; a „Nadró” erdőben **34 drb hagyoncfa f. évi január hó 19-én** tartandó nyilvános árverésen elfog adatni.

Az árverés a „Davarsány” erdőben d. e. 9 órakor veszi kezdetét.

Kelt: Nyitrán, 1909. jan. hó 12-én.

Juhász Sándor, közbirtokossági felügyelő.

Meghívás.

A Nyitrai Népbank mint részvénytársaság 1910. évi január hó 30-án délelőtti 11 órakor városháztér 3. sz. székházában **XLI. rendes évi közgyűlést**

tart, melyre a t. e. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a nyermény felosztása.
4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság felmentése.
5. Az igazgatóság indítványai.
6. A 31. § értelmében netán benyújtott indítványok tárgyalása.
7. A szavazatszedő és a jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kijelölése.
8. Ot igazgatósági tag megválasztása.

Figyelmeztetés! A mérleg és a felügyelő-bizottság jelentése az intézet helyiségében a jogosultak által megtekinthetők.

Alapszabályok kivonata:

6. §. Közgyűlésen való megjelenésre és szavazati joggal csak azon részvényes bir, aki az előző év végével, mint ilyen a részvénykönyvekben beírva volt, és ha ezen részvények a megtartandó közgyűlés előtt elismervény mellett az intézetnél letéteményezve lettek. Ezen elismervények egyúttal belépti jegyül szolgálnak.
29. §. Közgyűlések alkalmával egyaránt minden részvényesnek egy szavazata van egy részvény után a 6. § értelmében, mindazonáltal 10 szavazatnál többet egy egyetű tag sem összpontosíthat magában, akár saját nevében, akár mint megbízott.
- Férjek, szülők nem szükségesnek külön meghatalmazást, gyámok azonban kinevezési okmányukat előmutatni tartoznak.
- A szavazási meghatalmazásnak városhatóságilag hitelesítettnek kell lennie.
- Társulatok és jogi személyek jogosult előljáróik (képviselőik) által gyakorolják a szavazati jogot.
31. §. Oly tárgyak, melyek a meghívásban nem említettek, vagy oly önálló indítványok, melyek legalább 8 nappal a közgyűlés előtt az igazgató tanáshoz írásban kellőleg indokolva be nem adattak, a közgyűlésen nem tárgyalhatók.

Kelt Nyitrán, 1910. évi január hó 5-én.

Az igazgatóság.

2-2.

FAELADÁS.

18 öl tavalyi vágású hasábos tűzifa és 25 drb 3 méteres akác oszlopfa eladó olcsó árban. Bővebbet Náhlovsky János, Szarkahegyen. 8. 1-3.

Elhalálozás folytán egy 50 év óta fenálló kádár üzlet nagy vevőkörrel és teljes felszereléssel azonnal eladó.

Bővebbet Erzsébet-út 26. sz.

7. 2-3.

HROMY ANTAL

okl. kőmives-mester és építési vállalkozó NYITRÁN, III., UJ-UTCA.

Elvállal minden az építészeti és kőmives-szakmába vágó kisebb és nagyobb munkát úgy helyben mint vidéken; hidak építését a legújabb módszer szerint; beton és vasbeton-munkát és hidakat. **Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálhat.**

6. 2-12.

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat betéti könyvecskeket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; **előleget** ad sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapirokra; elad és vesz mindennemű értékpapirt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

10. 12.

Az igazgatóság

Székháza Városháztér 3. sz.

WEIGL ANTAL
PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű **szőrmékből.**

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi **felöltőket,**

téli és nyári idényre divatos **öltönyöket,**

továbbá: **reverendákat, címádákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat**

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

2. 2-52.

Hirdetések a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvételnek Nyitrán, Huszár István úr könyvkereskedésében, ahol a lapra is elő lehet fizetni.

Az 1896-iki ezredéves, az 1897-iki és az 1900-iki párisi világiállításon kitüntetve.

Ajánlok téli finom vajkörtét, érik decemberben és januárban 5 kilós pósta kosárban

gondosan csomagolva K. 3.— fillér árban az itteni postán feladva. — Tavalyi és ideai termésű zabori boromat megvételre ajánlom. Szíves megkeresésekre előnyös ajánlattal szolgálhatok.

PÉCSEDE számlőbírtokos és fűszerkereskedő **NYITRA.**
128. 18—52.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufрукat, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj-és szakálfestést, ugyszintén tyúkszemvágást jutányos áron. 129. 18—52.

Vesz vágott és kifésült haját. Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Nagy választék hajháló, hajbetét és kész hajfonatokban.

Szolid és pontos kiszolgálás!

■

!! Legolcsóbb bevásárlási forrás !!

Meglepő olcsó árak!

FINOM SZINHÁZI CUKORKÁK!

Szebbnél-szebb bonbonierek, valódi Kugler-féle csokoládék és cukorkák

eredeti csomagolásban. Lindt és Gala Peter csokoládék, valamint különféle Dessert, Jour és teasütemények, bonbonok mindenkor legjobban beszerezhetők

a Poór-féle cukrászdában

NYITRA, Bottyán-u. 4. — GALGOCZ, Erzsébet-u. 7.

Farsangi fánk, kalács rendelésre olcsóbban készülnek mint otthon. Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

171. 8—52. Tisztelettel **K. POÓR M.**

Meglepő olcsó árak!

■

!! Legolcsóbb bevásárlási forrás !!

Kitüntetve az „ORSZÁGOS IPAREGYESÜLET” nagy ezüst érmével és dicséző oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS DIVATCIPÉSZ ÉS BÖRKERESKEDŐ
NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM.

A n. é. közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzletemben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra. — Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett bevásárlásaim folytán abban a szerenéses helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

férfi divat cipőket 14 koronától 18 koronáig
női divat cipőket 12 koronától 18 koronáig

szállíthatok. — A n. é. közönség szíves pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

Telefon szám: 144.

184. 4—0.

Sulgán Andás,
divat cipész és borkereskedő.

Hímző-munkákra kiválóan alkalmas

Pfaff-varrógépeit

ajánlja **SZLÁVIK KONSTANTIN**
Nyitra, Plébánia-utca 4. szám.

A Pfaff-varrógépek — eltérőleg egyéb gyártmányoktól — acél alkatrészekből állanak az utolsó csavarig.

Erős anyagok feldolgozására, mint ipari gépek első helyen állanak. Tartósságuknál fogva hosszú időre szóló írásbeli jótállást biztosítok.

Javításokat elfogadok.
Árjegyzék ingyen.

Kiváló tisztelettel
Szlávik Konstantin,
mechanikus, optikus.

158. 10—10.

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

1. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.